

פרטיכל מס' א"ה

ישיבת ועדת הכלכלה

סיום ד', כ"ט באדר א' תשי"א (7.3.51)

נוכחו חברי הועדה:

- ס. באדר - היו"ר
- א. בהיר
- ט. גורן
- צ. יהודה
- ח. לנדאו
- א. מזור
- י. ספיר
- ט. דקנטי

היו"ר ס. באדר:

אנו פותחים את הישיבה. נמשיך בענין
סקנות בנינים של ועדת המסנה לחקר

סקורות השוק השחור.

א. בהיר:

אנו עומדים בסעיף ו', קבענו בהסכמה
כללית כי במקום 6 סעיפי העדיפות
הקבועים בטקנות, נכניס את אותם 12 הסעיפים שקבענו בענין המלס.

ביחס לחלק השני של הסעיף האומר:
"מינוי ועדה ציבורית ע"י הרשות המוסמכת המטלתית, לפיקוח על
סמירת התור וחלוקת החטרים על פיו, ולסם עזרה לבעור השוק השחור".
גם הדבר הזה נתקבל.

אני עובר לסעיף ז': "מינויים יסודיים
בטיטות העבודה ובהרכב האיטי של מנגנון אגף המלאי בכלל ומחלקת חמרי
הבנין בפרט, לסם הגברת כושר פעולתו, מהירות ויעילות בניצוצ תפקידו,
ומניעת השהיות בטרמו את הצבור. היות והיו עדויות גם על מקרים
מפורטים של שחיתות, תובעת הועדה פעולות חקירה נמרצות ומידיעות לסם
גילוי העבריים והעונתם." בסעיף זה היתה הסתייגות לחבר הכנסת
אידוב כהן, למחוק את המלים: "ובהרכב האיטי". אני רוצה להגיד כי
ביחס לסעיף זה נצטרך להעיר ולומר, שכאשר הועדה הציעה את הצעתה,
לא היתה קיימת עדיין הרשות המוסמכת אשר קיימת עתה, כדי שיהיה ברור
לגמרי לסם הדבר טכוון, אולי צריך היה להוסיף את המלה "בעבר"?
אני מוסר זאת לטיקול דעתכם.

היו"ר ס. באדר:

ועדת הכלכלה תציין כי טקנות בנינים
אלה נקבעו כאשר הסדר הקודם היה עוד
קיים. בינתיים יטנם דברים אשר סודרו בתוקף הטינויים החדשים, ביניהם
גם קביעת רשות מוטמכת.

א. בהיר:

אנו עוברים לסעיף ח': "מיאום בחלוקת
רטינות לבנין. רטינות בניה לבנינים
חדשים ולתוספת קוטות ינתנו להבא ע"י הרטויות הטקוטיות, רק לאחר
שהמבקט יוכיח כי יש לו הקצבה או היתר אחר לקבלת חמרי בנין הדרוטים
למטרה זו." בסעיף זה יש הסתייגות לחבר הכנסת אידוב כהן, להוסיף את
המלים: "פרט לבנינים שהותרו על יסוד ייבוא ללא תסלום". כמו כן,
יש הסתייגות לחבר הכנסת לנדאו, למחוק את הסעיף כולו, ויש הסתייגות

לחברי הכנסת בדנשטיין ומזור, להסאיר רק את ראשית הטעיף, כלומר; "תיאום חלוקת רטיונות לבנין".

י. ספיר:

האם דפתם לגבי אותם המקומות שאין בהם רטויות מקומיות ומקימים בנינים ללא כל רטיון? אני חושב שבכל המועצות האיזוריות אין ועדות הטפלות במתן רטיונות לבנין. יש גם יטובים רבים, לא של עולים המוקמים ע"י גורמים כמו המססלה או הסוכנות, אלא יטובים שעדיין לא נכללו בטום איזור שיפוט של ועדות בנין.

א. בהיר:

הייתי מציע שהיו"ר יתקשר בענין זה עם הרטות המוסמכת ויבדוק מה המצב בשטח זה.

י. ספיר:

איני יודע מה יוסיף טעיף זה, היות והמוטב של נתינת רטיון אינו טזכה את בעל הרטיון בטום דבר. אי-אפשר לסלול סתן רטיון לגבי אדם המבקט אותו.

א. בהיר:

כיום יכול אדם להוציא רטיון אטר יזכה אותו להתחיל בבניה בלי כל צורך ברטות נוספת. עי"כ נוצר מצב שמתחילים בבניה, ואח"כ כאשר אין יכולים להסיג חוטרי בנין לפי רטיון, דואגים להשגתם בטוק הסחור. הועדה לחקר מקורות הטוק הסחור דאגה איך לסנוע באופן פרבנטיבי את האפטרות של לחץ על הטוק הסחור. יכולנו להגיד כי במקומות מסוימים לא תהיה בניה, לא רצינו לעטות זאת, ועל כן אמרנו: אם אדם רוצה לבנות, הוא יכול לקבל הסכמה פרינציפיונית של הרטות המקומית, אולם הסכמה זו אינה נותנת לו את האפטרות לגטת לבניה כל זמן שאין לו היתר לחטרים. בזמן שלכון המנדט היה צורך לקבל רטיון פרינציפיוני, אח"כ רטיון לחטרים ואח"כ רטיון להתחיל בבניה, ואנו רוצים לקבוע את ההסדר הזה גם עתה, כדי שלא יוכלו להתחיל לבנות טבלי שהסבירו על טקורות החטרים. על כן, הכנסנו את הטעיף הזה.

ח. לנדאן:

אני חושב שאין בטעיף זה כל טעטיות. אם קבענו שיט פיקוח על חטרי בנין, הרי קיים פיקוח על כך שלא יקנו חטרים בטוק הסחור. אם קיים יבוא ללא תטלום של חטרי בנין ויטנם חטרי בנין בטוק, מה ערך הטעיף הזה?

א. בהיר:

הצעה זו באה לומר שיהיה פיקוח גם על החטרים המובאים ע"י יבוא ללא תטלום, שלא כל אחד יכול להשתטט בחטרים המובאים ע"י יבוא ללא תטלום לפי בר-יני ולפי רצונו. יהיו חטרים שיהיו להם שני מחיריים, אבל גם אותו אדם שיבוא לחטרים ע"י יבוא ללא תטלום, יצטרך לקבל היתר לטכירתם. טעיף זה קובע שיהיה צורך בהיתר קניה עבור חטרים שבאו באמצעות יבוא ללא תטלום.

ח. לנדאן:

אם כן, צריך להכניס טעיף הקובע עדיפויות ביבוא ללא תטלום של חטרי בנין.

א. בהיר:

הטקנה ההגיונית של הטעיף הזה היא, שיט היתרים לקנית חטרי בנין גם של אלה המובאים באמצעות יבוא ללא תטלום.

ע.ע.

י. ספיר:

ישנם נימוקים רבים המאלצים אנשים להוציא רשיון בניה, גם ללא בטחון

שיוכלו לבנות.

א. בהיר:

איננו שוללים את הזכות להוציא רשיון בניה, אבל אנו שוללים את הזכות להתחיל בבניה לפי אותו רשיון לפני שיש היתר לקבלת החסרים, לפני שהבונה יכול להוכיח מניין קבל חסרים.

היו"ר ס. באדר:

חשבתי לתומי שהעניין הזה ברור למדי. אין מתנגדים לכך שאפשר יהיה להוציא רשיון לבניה, אבל התחלת הבניה צריכה להיות על יסוד היתר החסרים.

צבי יהודה:

כולנו מסכימים כי בתנאים הנמונים מוכרחה להיות חוקה השומרת על הבניה. טובן טגם החסרים המובאים מחו"ל ע"י יבוא ללא תשלום צריכים להיות תחת פיקוח וקביעת עדיפויות, וסעיף זה מאפשר את הביקורת הזאת. אם נקבל את הצעתו של מר ספיר, יתחיל בארץ מסחר ברשיונות בניה. למען לא להכסיל, אנו מציעים לקבוע שאת הרשיון להתחלת הבניה אפשר יהיה לקבל רק לאחר קבלת החסרים.

מר בהיר:

אנו עוברים לסעיף ט': הנהגת מידות ומסקלים רשמיים לכל חסרי הבנין ובטול או לפחות הקטנה מקסימלית של הפרטים בין מידות מסחריות לבין המדות הנהוגות עתה, וכן בדיקה קפדנית של איטורי הפחת (מנקו).

י. ספיר:

הניסוח של הסעיף מטעה בטקצת. כוונת הסעיף צריכה להיות, שאם המידות או המסקלים של החסרים נהוגים לפי טווחות, הם צריכים, קודם כל, להיסכר לפי טווחות ולא לפי מסקל אחר.

צ. יהודה:

אני מייחס חשיבות רבה לסעיף זה, כיון שבטח זה אנו מוטפעים מהחינוך הערבי שקבלנו בארץ. ידוע כי ההתחרות בארץ בין הסוחרים היתה על יסוד של מידה נכונה, או בלתי נכונה, אם אנו רוצים לחנך את עצמנו ואת הארץ לעבוד לדרך היושר ולא לדרך של ניצול אי-ידיעתו של הקונה, אנו צריכים לקבוע דברים ברורים לגמרי - אחידות. אחרי כן כל סוחר יעשה חשבון צדק, אבל זאת אנו יכולים להשיג רק אם נקבע זאת באופן ברור.

א. בהיר:

אני מוכן להוציא את המלים: "או לפחות הקטנה מקסימלית". אני רוצה להסביר שענין המנקו הוא דבר אחר לגמרי. היו מקרים שהיו הפרטים בין המנקו שאוסר לבין המנקו האמיתי, והם הלכו ישר לשוק הסחור. לכן הכנסנו את הסעיף הקובע גם בלשון הנהגת מידות ומסקלים רשמיים וגם בדיקה רשמית של חישובי הפחת.

אנו עוברים לסעיף י': פקוח מתמיד ופדוקדק על דרכי השטוש בחסרי בנין; (1) אם אמנם החסרים שיתקבלו לפי רשיון למטרה מסוימת שימשו לאותה מטרה; (2) אם שטים בחלקי הבנין השונים את החסרים ההכרחיים לחוזק הבנין לפי החשובים הטכניים; (3) הפקוח על דרכי השטוש ייעשה ע"י המחלקות הטכניות של הרשויות המקומיות; (4) חקיקת חוקי בנין, לשם הבטחת חוזק מבנים דרוש.

ח. לנדאו: יש לי הסתייגות סגנונית לסעיף קטן 2.

א. בהיר: אנו עוברים לסעיף י'א: 1. הסדר יעיל בטהור חסרי בנין מהנמלים ע"י בקורת המדות והמסקל החל מתעודת הטלוח וגטור במחסנים; 2. סניעת הברחות מהנמלים ודרך החופים. לסעיף זה אין הסתייגות.

אנו עוברים לסעיף י'ב: "להעמיד לרשות מסדר המספטים את האמצעים הדרושים וכן לחייבו לעשות את כל הסדורים בכדי לאפשר הבאה מהירה לדין של כל עברייני הסוק השחור חבר הכנסת פרמינגר ססתייג וטציע להוסיף: "עונשים חמורים יותר לעבריינים והוקעתם הצבורית כמחבלים בחברה ובטאמץ הבנין של המדינה". אני הצעתי יחד עם מר פרמינגר להוסיף את המלים: "עונש מינימלי של מאסר לעברייני הסוק השחור."

היו"ר ס. באדר: הביטוח של הצעת חברי הכנסת פרמינגר ובהיר אינו מוצלח, כיון שהקודא את ההצעה יכול לחשוב כי הדגש הוא על העונש המינימלי. הדגש במקרה זה הוא, שלא יכול להיות עונש כספי בלבד, אלא מוכרח להיות מצורף גם עונש מאסר.

ש. לביא: אני מציע לכתוב: עונש מאסר, לכל הפחות מינימלי.

היו"ר ס. באדר: אני מבקש מטר בהיר לנסח את המסקנות מחדש בהתאם לתקנות המוסכמים, ולהניחן על שולחן הכנסת. היות והוא הבטיח להביא גם פריאטבל, אני מבקש ממנו להביאו קודם בפני הועדה. לאור שני הדברים האלה אנסח מכתב לווי ואביא אותו לידיעת חברי ועדת הכלכלה. מכתב הלווי יכלול את הדברים שדברו עליהם.

ביחס לחוק האריסים, נתבקסתי ע"י חבר הכנסת הרצפלד לדחות את הדיון למשך שבוע שבועיים, היות וד"ר גרנות עוסד לבוא ארצה והוא טעונין בחוק האריסים. אני חושב שזה נימוק מספיק לדחות את הדיון בחוק זה.

בקשר עם חוק הביטוח, נתבקסתי ע"י חברות וארגוני חברות לסמוע אותם. אמנם, כתבתי אליהם מכתב בו בקסתי מהם להביא את תביעותיהם בכתב, אולם ברשותכם אזמין אותם להביא את דבריהם בפנינו גם בעל-פה.

ביחס לחוק שכר דירה, גם בענין זה ישנה בקטה מצד בנקים ומצד חברות שיכון הנותנות מסכנתאות לסמוע את דבריהם.

א. בהיר: אני מציע להקדיט את היטיבה ביום רביעי הבא לגמר הדיון על מקורות הסוק השחור.

היו"ר ס. באדר: אני מקוה שבשבוע הבא נגמור את הדיון ב-3 עניינים: (1) ענין טיווק התוצרת הערבית; (2) ענין מסקנות הסוק השחור; (3) המסקנות בענין הדיון על השינויים בסדיניות הקיצוב. בשבוע הבא נסמע גם את תשובתו של ד. הורביץ. אחרי כן בעטוק בחוקים.

אני מבקש להזמין את יו"ר מרכז ההסקעות,
מר הנס גרינבוים.

ח. לנדאו:

אני מציע להזמין גם את מר גוריון
במסר עם ענין דעות הפיתוח.

א. בהיר:
